

הבירור עם שני המוסדות הללו יעשה כחר.

- מדובקין קבלתי סלגרמה זו: לרובשוב חלחה בתו.
מינשטיין נוסע. תעכבו ארלזרוב, שקולניק אפטר. מעבירים 100
לירוח".

וורשו, 11.5.33

לוי, ניישטס - הליגה וחתאחדות.

לוי - לפני חדשים דובר על ארגון הליגה מחדש.
יש רושם שענין הליגה נהפך בפולין לענין מפלגתי צר. שמחו לבואו
של ניישטס, רצו לראות בו חבר מרכזי שיאמץ את השלום בליגה.
דווקא מתנגדי האיחוד חמכו בליגה, כמקום הפגישה הכללית.
בזמן הראשון היה ניישטס איביקסיבי. אנשי ההתאחדות התמכרו
להקמת הליגה. כעבור זמן מה שכח ניישטס שהוא שליח ההסתדרות
והופיע כב"כ פוע"צ - זה היה הרגש שלנו, שנתחזק לאחר הופעת
ניישטס כמנהל גוש העבודה, במשך חצי השנה האחרונה. גוש זה
הציג את ההתאחדות לפני עובדות: בשאלת המשרד האר"י, במו"מ
עם מרכז הציונים, בהרכבת ועדת השקל, בענין גרינבוים. הדברים
נודעו לנו תמיד מפי אנשים זרים. הוקם בלוק של א"י העובדת
לקונגרס י"ח בלי ידיעתנו, המו"מ עם הרוויזיוניסטים על
פציפיקציה.

גם בערי הסדה יש לחברינו רושם שהליגה היא ענין
מפלגתי. נדחו מהנהלת הענינים. איני מאשים את הח' ניישטס,

הוא סיפל בענינים אחרים. למשל העתון. אסור היה להזניח פעולת הקפאי לאיסוף כסף לעתון. היו מקרים ששליחי הליגה ניהלו תעמולה נגד ההתאחדות. למשל הח' מורגנשטרן. לכינוסים לא קבלנו הזמנה. אני סאמין שנייטסד שלח לנו הזמנה, אבל לא קבלנו, ונייטסד לא פנה אלי. הוא אמנם פנה לביילופולסקי. אחרי שביתת הנשק שסידר ב.ג. הדפיס נייטסד חוזר נגדנו - נגד פאלק און לאנד. (נייטסד מסר לי את החוזר).

מדוע לא הזמין נייטסד ישיבת המרכז לפני של יחח החוזר, אולי היינו לוקחים חזרה את האשמותינו. בענין האפרט - הליגה בפולין קיימת 10 שנים. אף פעם לא השתתפנו באפרט. אילו היינו משתתפים היינו אולי יוצרים מהליגה דבר יותר רחב, גם אצל חברינו הייתה נוצרת הרגשה אחרת. היינו מיצרים חוגים חדשים, בקשנו גם לפני חדשים לשתתפו באפרט. נייטסד דחה זאת. אנו רוצים לשנות כל הגישה לעבודת הליגה להוציאה מהמצר. אם נעבוד יחס נגביר ההכנסות ונשביח היחס לליגה, שלא יחשוב איש שהליגה היא אכספוזיטורה של פוע"צ.

נייטסד - יחסי לא נשתנה בחצי השנה. נדמה לי שיחסו

של לוי נשתנה, ואולי גם לוי לא נשתנה. את היחס יש לקבוע על פי ה"פאלק און לאנד". אחרי האינצידנט עם גרינבוים ושליחת הטלגרמה להסתדרות - נשתנה היחס. לפני זה לא הייתה בפאלק און לאנד נגד הליגה (לוי - נכון מאוד) לכן מתעורר בי החשד שזה ענין נקמה אישית מצד החבר שנגדו נשלחה הטלגרמה, מאז מתחילה ההתקפה נגד הליגה. לפני שנה הציע השה"צ שהליגה תוציא כרוז על אחד במאי. כל חברי המרכז היו בעד זה, מלבד חברי ההתאחדות.

הודעתי אז שאם חלק מהליגה מתנגד - אפילו אם הוא רק מעוט - לא ארשה גם להווכח על הדבר, כי זה ענין פרינציפיוני; ולא הוציאו הכרוז.

דנו פעם במרכז הליגה על העתון והוסכם, מכיון שעתון צריך לדון בענינים פוליטיים שוטפים - אין הליגה יכולה רשמית לעסוק בעתון. בישיבה אחרת הציע רייס לברך את האינציאטיווה של העתון. הרוב היה בעד. ההתאחדות התנגדה, ואני הסירותי ההצעה מעל הפרק.

בזמן שאני עובד היה רק מקרה אחד שמרכז ההתאחדות פנה אלינו שנעשה עוול להתאחדות (בקרקו) והדבר סודר לפי רצון ההתאחדות.

פעם קבלנו ידיעה מוויילון על ריב בין פוע"צ וההתאחדות, פניתי ללוי שיסע לוויילון לסדר הענין כפי ראות עיניו. לוי היה עסוק ולא נסע. סכסוכים אחרים לא הגיעו אלי (אולי היו - אבל לא הודיעו לנו) -. ביאת כוח ההתאחדות במרכז הליגה היא על סמך הצירים גם מגליציה המזרחית, ואם כי גליציה אינה משתתפת עכשיו בליגה הפולנית, והיה הסכם לשנות את הפרופורציה - לא עשינו זאת. - אף פעם לא ניהלתי מו"מ עם שום גוף ומוסד, מבלי להודיע מקודם לחברי ההתאחדות המשמשים בוורשו ב"כ רשמית של ההתאחדות. כשבא בן-גוריון והציע לבוא בדברים עם הרוויז. על דבר אי-התקפות באספות - פניתי לפרופיס בענין זה. שלוש שעות אזרי זה - בטרם גמרתי אתם החוזה - פניתי לטצה, מסרתי לו סופס ההצעה ושאלתי לדעתו. אמר שהמרכז מסכים. שאלתיו אולי אשלח הסופס ללודז - ענה, אין צורך, בעצמי אשלח. איני יכול לקבוע

בדיוק השעה של שיחותי עם סצה בענין גרינבוים, אבל הוא ידע הכל, כי הודענו לו, ולא עשינו כל צעד מבלי להודיע לו קודם.

עכשיו נראה לי שעשינו שגיאה. השגיאה עשו פוע"צ -

ואני חבר בפוע"צ - לרגל הלחץ שלי שלא יענו על כל ההתנפלויות של ההתאחדות. והשגיאה היא, שלרגל חוסר תשובה מצדנו החלו חברים רבים בהתאחדות - חברים טובים - שהסענות נגד הליגה נכונות, וסימן - שאין עונים. אילו היינו מיד אחרי ענין גרינבוים מפרסמים כל הדבר, היה זה מוסיף להתאחדות, אבל החברים היו יודעים את האמת. עכשיו נוצר כבר מצב שרבים מאמינים כבר ב"קרייציג" ובכל העוולות, שלא הודיעו ולא שאלו.

ביחס לכינוסים - במרכז הליגה דברנו על זאת. ישבו סצה וביילופולסקי. שאלו על הדגל. הודעתי שלא נחליט כלום, וכל הסתדרות רשאית לבוא עם דגלה, כרצונה.

היתה שאלה באיזו שפה יפתחו. לא נתתי להתווכח

והוסכם שכל מקום יחליט כרצונו.

שאלו מי יסע - דרשו שמכל זרם יסע אחד. דעתנו היתה

שאינן לכך אמצעים, אלא שיתחלקו: לאחד הכינוסים יסע איש מההתאחדות, לשני - מפוע"צ, לשלישי - מהשה"צ וכולי. בדבר הזמנות להתאחדות - הנה לפני ספר המכתבים. כאן רשום שביום 24.3.33 נשלח מכתב להתאחדות (העתק נמסר לעיני ללוי) עברו 6 - 7 ימים ולא קבלנו תשובה. פנינו אז לביילופולסקי (חבר מרכז הליגה) יש צורך לפרסם שמות המשתתפים ומדוע לא עניתם, אמר שבוודאי כבר ענו, ומחר תקבלו תשובה. לא נתקבלה תשובה. במקום זה נתפרסם בפאלק און לאנד - יומים לפני הכינוסים

הראשונים - מאמר על קריציג אונסער דער רויטער פאהן. שלחנו מיר מכתב ארוך לעתון שבו ניתנה חשובה, המכתב לא נדפס, אלא נתנו קטע קטן בשם "די ליגה פארענסווערט זיך". חוכן המכתב שלא נדפס בפאלק און לאנד שלחנו אחר כך - מכזון שלא נדפס בעתון - לכל הסניפים (לפני זה נשלח רק למקום הכינוסים). בחזור זה לא היו כל שאלות פרינציפיות - אלא העמדת הדברים על אמתם.

ואשר לבלוק של א"י העובדת - שנוצר כאילו בלי ההתאחדות לאחר שב.ג. הודיע לנו על ישיבותיו עם מרכז ההתאחדות ועל ההסכם שעשה בדבר ועדת השקל - סידרנו מיר את ועדת השקל הכללית בהשתתפות ההתאחדות. באותה ישיבה (שבה נשתתפו גם באי כוח ההתאחדות) לאחר יציאת ב.ג. מפולין (לפני 1 במאי) דובר על לשכה מרכזית של הבלוק. אמרתי - לא נדבר על רשימה משותפת שיש בה חלוקי דעות, אבל נדון על הפצת שקלים. ב"כ ההתאחדות (ביילופולסקי) הודיע שההתאחדות לא תשתתף. בקשתי לא להודיע זאת באופן כל כך קסגורי אלא להתייעץ שוב עם מרכז ההתאחדות. השארנו מקום להתאחדות והתחלנו בעבודה:

בענין העתון: איני יודע אם עסקני העתון עשו תעמולה נגד ההתאחדות. אף פעם לא שמעתי חלונה כזו ולוי אומר לי זאת בפעם הראשונה. יתכן ששאלו כמה חברים על עמדת ההתאחדות וענו שמפני שהעתון יהיה סוציאליסטי - אין ההתאחדות רוצה להשתתף. בענין השפה לגבי העתון לא היו כל חלוקי דעות, כי עם השה"צ באנו לידי הסכם לתמוך בתרבות.

ואשר לאפרט - יש שאלה של אפרט במשרד - ובמקומות.

במשרד עובד אני, כותב על מכונה (זלישינסקי) ואחר (שטיינהרס) לאכספדיציה. עומדת לפנינו השאלה מזמן - על אינסטרומנטים נוסעים. זהו העיקר. אם ההתאחדות רוצה בהשפעה - הדרך הכי טובה להשתתף באינסטרומנט. הצענו להם שיתנו לנו אינסטרומנט - ונקבל אותו. אמרו - לא. רוצים דווקא באיש שישב במשרד. עניתי שכאן אין צורך באיש, הוא יהיה רק קונטרולר; העבודה המעשית נעשית בבקורים בערי השדה. אנחנו נוכרח לדרוש אנשים מפוע"צ, ואח"כ יבואו אלינו בסענות שכל האינסטרומנטים הם מפוע"צ. והכרחנו את פוע"צ לתת את מורגנשטרן - אם כי המפלגה סבלה מהליכתו מעבודת המפלגה.

עבודת הליגה מתבטאה - בחשלוט מס, במגביח, בשליחת אנשים מרכזיים.

חמסרו לי איפוא הנקודות החזקות של ההתאחדות, ויברוק ב.ג. על פי הכרטיסיה, כמה כסף נכנס מנקודות אלו בשנת 1932, במרם הורע היחס.

בלודו ההתאחדות חזקה, ובמשך שנים לא קבלנו אף פרוטה; פעם סידרנו יום פרח והכניס 320 זהוב, קבלנו רק 120 זהוב, השאר לאקבלנו. איני רוצה לעשות חשבון והרבה שנים לא עשיתי. כי ידעתי אם אעשה חשבון זה - מיד יהיה וויכוח על דגל תכלת לבן, ועל עברית ולא רצייתי במלחמה זו.

נבדוק בקורי חברי המרכז בשנת 1932 - יותר מ-400 בקורים היו אז, החצי מהאפרט והחצי כמתנדבים. היחידי מההתאחדות שיצא פעמים אחדות היה ביילופולסקי.

לא עמדתי על זאת בישיבות, כי פחדתי מוויכוח זה,

אבל אם סוענים שדוחקים את רגליהם - יש לזכור גם זאת.

בליגה לא היתה ולא תהיה כל מגמה לדחוק ולהחניק

מי שהוא, אבל לדעתי אין לתת זכויות בלי חובות, רק בזכות הזרם.

הצלת הליגה - בניתה על חברות איטיות, לא יתכן שאם לאיזה מקום

נשלח איש מההתאחדות - יסע אחריו מיד איש מפוע"צ, ולהיפך.

מספרים לחברים על "בחירות רומיניות". דרשנו

שבבחירות ישתתפו חברים שמשלמים מס, והועדים (ועדי הבחירה)

ירכבו באופן פריטטי מבאי כוח הזרמים (חשבו לעשות ועידה בפסח,

עכשיו תחקיים בסוכות). אבל אין לתת פרס מיוחד לאלה שלא עבדו.

דרשנו גם רשימות מקומיות, למען ישתתפו האישים הפעילים,

והעודפים יצטרפו לרשימה ארצית.

יתכן - לא אכחיש זאת - שפעולת העחון עיכבה פעולת

הקפאי. אבל חברי ההתאחדות לא השתתפו במגבית העחון ולמה לא

עבדו הם לקפאי?

לוי - צדק ניישטר שיחס פאלק און לאנדר נשחנה רק

לאחר שליחת הטלגרמה בענין סצה, תמכנו כל הזמן בניישטר, כי

האמנו שהקורס שלו יהיה בלתי מפלגתי. נניח שהיה כשלון מצד

סצה, סצה הוא בא כוחנו במשך שמונה שנים, וכל הזמן התייחסו

אליו - גם פוע"צ וגם השה"צ - באמון לסצה. לא היתה לפני זה

כל סענה אליו. אם סצה עשה משגה - היה ניישטר צריך לפנות

למרכז ההתאחדות. אני מציין ברצון שתמיד הייתי עם ניישטר

מכדר הענינים בחברות. פתאום קבלתי טלגרמה לבוא לוורשו -

באותו יום נשלחה הסלגרמה לארץ - מדוע לא חיכו במשלוח הסלגרמה לארץ עד בואי? כשליח א"י העובדת היה ניישטר חייב לחכות. באחי לוורשו - ובמשך שעה סודר העניין. אנחנו "דעזאויארס" אח סצה באופן דליקסי, כי אני הלכתי לישיבה שבה נבחר גרינבוים. לא מפני שסצה לא רצה להצביע - להיפך, הוא הודיע שיש לו הוראה מהמפלגה להצביע בעד גרינבוים. לא עמדתי על פרסטיג'ה מפלגתית - והלכתי אני לישיבה.

הליגה הוציאה חוזר בדבר אחד במאי (ניישטר - הוצאנו חוזר שחברי הליגה המשתתפים באחד במאי ימכרו ציון הקפא"י).

בענין העתון - לא נכון שהתנגדנו לציון הסוציאליסטי של העתון. אמרנו שאיננו מאמינים בקיום העתון, ויש להשתכש ביינס. אבל כשהסבירו לנו הסכמנו להשתתף בעתון ודרשנו שוויון זכויות לנו, ז"א שבכל מקרה (עברית, תרבות, בחירות, כל שאלה ציונית) תהיה לנו האפשרות לתפוס לנו עמדה. (שאלתי - אם דרישתכם הייתה חופש הבעת עמדתכם או שהעתון לא יתפוס כל עמדה בשאלות שנויות במחלוקת? - התשובה: שהעתון לא יתפוס עמדה). ענו לנו שהעתון לא יתמוך בשום בלוק בורגני. אז ראינו אי-יכולת להשתתף.

לא רצינו כל הסכסוכים בין ערי השדה למרכז, כי אז המרכז לא היה עוסק בשום דבר אחר. איני מאשים אותך, אלא את מפלגת פוע"צ שדוחה אותנו מהנהלת העניינים בערי השדה. כשום כך השתפותנו בהכנסה לא גדולה.

לנו יש נסיון מר מועידות. יש "בחירות רומיניות" לכל ועידה. כך היה בבחירות לקונגרס בברלין. יש לכם רוב בליגה,

מסעמים שונים, אתם מופיעים בהמונים, ואין אנו יודעים מאין באו.

ניהלתם מו"מ עם דוויז, בדבר ועדת השקל. ניגשו אלי

לוי אפשטיין וזייציק ונחנו לנו מזל טוב - יש כבר בלוק.

הענין סודר, ואני לא ידעתי כלום. במקרה נודע לי הדבר מפני

לוי אפשטיין.

כינוסים - אני מאמין שהמכתב נשלח אלינו, אבל

משום מה לא קבלנו אותו, ויש לנו רושם שהייתם מרוצים מאי קבלתו.

איני מאשים את ניישטר שיש לו רצון רע, אבל הוא איש מפלגתי,

ואני חושד אותך שהיית שבע רצון שלא קבלנו המכתב (ניישטר -

ולמה פניתי לביילופולסקי וללוינסון). ישבתי פעם אצל ניישטר

כשכתב מכתב על כינוס וולוצ'וק ולא שאל אותי כלום על השתתפותנו.

נשלח מכתב למקומות שאין בהם ליגה מאושרת שישתמשו

באישור של פוע"צ, החלוצ, השה"צ ויתר הסתדרויות א"י העובדת.

שמנו לא נזכר. זה עלבון.

ואשר לבלוק - לפני שבועים התנהל מו"מ במשך שבועות.

הפעם הוצע בישיבה אחת ליצור בלוק. ביילופולסקי אמר שיש

לדון על הענין ולנהל מו"מ - אבל לא חכו ומיד שלחו חוזרים

על יצירת בלוק. לא כך יוצרים בלוק.

ולאפרט - לא קונטרולר אנו רוצים. היה לנו אמון

מלא לניישטר. אנו יודעים שאם איש מפלגה עובד - הוא מסדר

גם ענינים מפלגתיים. רצינו לשנות כל הקורס במרכז - למען

ישתנו הענינים בסניפים. כשבערי השדה יודעים שבמרכז אין אף

איש מהתאחדות - חושבים פוע"צ שהליגה היא שלהם, ולהתאחדות יש

הרגשה של נדחקים.

ואשר להכנסות - טוב שתהיה רובריקה מי מכניס הכסף.
יתכן שלא אנו הכנסנו רוב הכספים, אבל לכל הפחות 40% ההכנסות באו
מחברינו. (נייססד - לא!)

(לוי נתן ביאורים מיוחדים על ענין הליגה בלודו,
אבל ביקר לא להכניס אותם לפרוטוקול).

אנחנו מוכנים לשכוח כל מה שהיה, ואני מקבל ברצון
הודעת נייססד שלא תהיה כל מגמה בליגה לדחוק מי שהוא, ואם
הדבר יבוא לידי גלוי ממשי - נוכל לעתוח בליגה פרק חדש.

ביילופולסקי - בענין הבלוק: היתה ישיבת הגוש, היו
בה הצהרות לא טובות על מה שיקרה לאחר שביחת הנשק. לאחר שביאת
כוחנו בועדת השקל טודרה הציע נייססד יסוד לשכה משותפת להפצת
השקל. אמרתי שיש דבר קודם - מצע וחלוקת מנדטים, שיש לבררם.
אמרתי אין למהר, ויש לנהל מו"מ. אמרו: לא, לעשות מיד.
נייססד אמר - לא נחכה ונקים הבלוק. שאלתי: בלעדיו, אמר
נייססד - כן.

בענין הכינוסים - שנה אלי נייססד ושאל מדוע אין
תשובה למכתבנו. עניתי: אני משחומם, ובודאי תקבל תשובה מלוי.
מדוע לא שלחו עוד סלגרמה ללוי?
בקורים - לדברי נייססד היו 200 בקורים של מתנדבים -
אני שולל את העובדה הזאת. לעומת זאת מפחית נייססד את בקורי
חבוי ההתאחדות (אייגס, גורדון).

בענין הבחירות היה וויכוח על רשימה מקומית או

ארצית.

ניישטר - בענין העתון אמרנו: לא מאמרים נגד האיחוד,

וחופש מלא לכל רשימת התאחדות לכל בחירות, מלבד אם ההתאחדות
הולכת בלוק בורגוני - לא נחן בשעת הבחירות לעשות תעמולה
בשביל בלוק בורגוני. אבל אמרתי, למעשה אין לזמן רב שאלת
בחירות כל זמן שחי פילסודסקי, יש גם כמעט בסחון שלא יהיה
בלוק בינינו ובין הבונד. גם בלי השתתפות ההתאחדות העתון
בשמונים אחוז יהיה של ההתאחדות (מלבד בבחירות).

בנוגע לאפרט - הצעתי אינסטרקטור שיוכל לשבח

גם מזמן לזמן בלשכה; בכל חודש ישב שבוע או שבוע וחצי בלשכה,
ושאר הזמן יסע ממקום למקום.

החלטתי להמציא פרוטוקול הבירור למרכז ההתאחדות

על מנת שישלח לכל החברים (לוי הבטיחני לעשות זאת), ולהוסיף
את כסגנותי.

אחר הצהריים.

מרכז החלוצ, לוי וקורנגולד מריכוז וויתקין.

קורנגולד - בריכוז יש 150 חברים בהכשרה בעשר נקודות.

תפקידם להמשיך בארץ בקבוצה האורגנית. מזה נובעות הדרישות

שכל הח"ח הבאים לריכוז, יהיו מוכנים לחיי קבוצה בארץ. חברים

שחונכו אחרת - לא צריכים לבא לריכוז. המרכז עושה אחרת.

ב.ג.: מה קרה?

קרונגולד: המרכז שולח לנו אנשים שחונכו נגד קבוצה .

עושה קשיים לח"ח המוכנים לצאת לריכוז, משתמש נגדם בסירור.

ב.ג.: במקום הגדרות - חן עובדות.

קרונגולד: מקונסקי המרכז לא מאשר חברים לריכוז,

ובאותה שעה אישר חברים למקומות אחרים. אותו - וילון.

הסניף בסדר, מסלק מסים - והמרכז לא מאשר משם, ראשי הח"ח רוצים

לצאת לריכוז. גם קלובוצק, בז'ז'ין. יש 10 סניפים כאלה.

ב.ג.: כמה חברים כן נאשרו לריכוז במשך הזמן

האחרון?

קרונגולד: כ-60

ב.ג.: כמה אחת מבאר שהמרכז אישר את כל הח"ח האלה?

קרונגולד: אלה הסניפים מסודרים, אולם המרכז מפלה

אותנו לרעה, - לקבוצים כלליים מאשר מסניפים לא כ"כ מסודרים,

לריכוז - לא.

ב.ג.: הצעתם כבר את הסענות למרכז, ומה הוא עונה?

קרונגולד: שהסניפים לא בסדר. פיש אמר לחברים

בסניפים שרצו לצאת לריכוז שלא יקבלו אשורים. חברינו מחקבלים

בסניף ידוע כמועמדים.

בנדורי: הרי בכל הסניפים וכל החברים מחקבלים

בזמן הראשון כמועמדים.

קרונגולד: המרכז הפסיק אתנו את קשריו, באשר ישנם ח"ח בריכוז אשורים, ועם קבוצים אחרים וזא לא מפסיק אף כי גם בהם יש ח"ח כאלה.

ב.ג.: היש ביחס המרכז אליכם מפלגתיות.

קרונגולד: כן, על רקע הקבוצ והקבוצה.

רוזנסטיין: וכי לא ברור לכם, שבאם חנתן לכם אוטונומיה, יצטרכו לקבל אוטונומיה גם סתם-חלוצים הנוטים להשה"צ?

קרונגולד: המרכז גם לא נותן תמיכות כספיות לפלוגות שלנו בשעה שלאחרים כן נותן.

ב.ג.: האם יש לכם כבר חברים בארץ ואיפה הם?

קרונגולד: כן, נמצאים בקבוצת "שחריה" במגדל.

ב.ג.: חסביר מדוע חברים לא יכולים להיות יחד עם יתר חברי החלוצ?

עליזה: תעקור פעם מלבדך את החסימות הזאת בהעמדת השאלה באופן כזה. זה יפתר כאן אחרי שיבוא הפתרון בארץ.

בנדורי: קבענו ביחס לריכוז ויתקין מודוס אשר אינו בהחלט להחלטות שלנו, כי אם לפנים משורת הדין. אנחנו מתנגדים לפירוד ההכשרה כאן. מה שרוצה ריכוז ויתקין - אוטונומיה מלאה. אנו רוצים - צמצומה. ובינתיים נמשך הסטטוס קוו, והוא: אין אוטונומיה לריכוז, אולם כל חבר הרוצה ללכת לריכוז - זכותו קודמת ז.א. באם יש שאלוני הכשרה במרכז של ח"ח כאלה, לא נשלח

אחרים. אנחנו רוצים להלחם עם הריכוז בעד היסוד הזה. אולם לא בדרך ארגונית. את המודוס הזה קבענו למען לא יוגד שאנו רוצים להצר צעדים. המודוס הזה אושר מחדש רק לפני ימים ספורים במרכז.

ומה שנוגע להפליה: לא נלחמנו בשום הסת. באמצעים ארגוניים.

אפילו בחלוקת סרטיפיקטים עוד לא הצבענו אף פעם. לכן אין כל אפשרות לדבר על הפליה. הסניפים האלה שמחוס לא מאשרים חברים לריכוז הם הכי גרועים. הריכוז, המהוה ס"ה 2 אחוז וחצי, חי בהרגשה שהמרכז אינו עושה דבר אחר, כי אם זומם איך להרסו. אף פעם לא היה חבר בריכוז ודיבר נגד הקבוצה. דרשנו הוכחות על הפליה ואף פעם לא ניתנו.

יוסף לוי: אני מרוצה שקרונגולד לא מעטף את הענין בשטח מפלגתי כי אם בשטח קבוצי. הדבר לא פשוט כ"כ כמו שהאר בנדורי. אמנם אין המרכז משקיע את עיקר כוחותיו במלחמה הזאת, אולם במרכז ההתאחדות בלודז' יש הרבה מאד חומר המוכיח את צוקת הסענות.

ב.ג.: האם יש להתאחדות עמדה מיוחדת ביחס לצורת

הקבוצ?

יוסף לוי: יש לנו שאיפה לקבוצה בארץ. - חברי המרכז

שונאים את ההתאחדות ומרחיבים את השנאה הזאת על הריכוז. הריכוז המונה כעת רק יותר מ-100 איש אינו מהוה סכנה. אולם הריכוז עומד להתפתח - וזוהי הסכנה. אנו במפלגה מעוניינים להגביר את החלוציות בתוכנו. היו זמנים שהיינו חלשים בהחלוצ, כעת יש פוטנציות שנגדל. ואם נבא לידי הסכם צריך שיהיה ברור, שאנו

מתכונים לגדול בהכשרה.

היה זמן שהריכוז מנה רק 40 חבר. איך הוצאנו אותם מהסניפים? אני מבקר תכופות את הריכוז ולכן הדברים ידועים לי. - אפשר ספרים לכתוב על הקשיים בהוצאת החברים מהסניפים לריכוז. האשימו אותנו שהריכוז לא רוצה לגדול ולהתרחב. אני מודה שזה נכון, באשר לא רצינו לתת את האפשרות להכניס אנשים בעלי השקפה אחרת שהיו הופכים את הריכוז לקבוצים כלליים.

אומרים שבמרכז ישנם כעת כ-200 שאלונים של חברים הרוצים לצאת לריכוז. עכבתם 200 חברים בחור רפרסיה על הריכוז שקלט חברים בלי אשורים. הריכוז נמצא במצב קשה בגלל רצונו להתרחב: הוא דורש אנשים מהמרכז והלה לא מאשר, ולכן אין לריכוז ברירה אחרת מאשר להזמין אנשים בלי אשורים. אני מסתמך על השיחה הבלתי רשמית עם בנדורי לפני שנה ודורש שלא יעכבו את התפתחות הריכוז. אנו מקבלים בכל יום מכתבים מערי השדה המספרים על סירור בסניפים מצד פוע"צ, פרייהיים, החה"צ, באשר הם רואים את המרכז כשלהם. יש מאות עובדות המוכיחות שיש בסניפים סירור רעיוני ופיזי. אולי המרכז לא יודע זאת, אולם כווננו גורם לזה. אני דורש לויאליות גמורה לחברים שלנו בהחלוץ.

הפארטיי-ראט שלנו קבל בזמן האחרון החלטה לצאת מהחלוץ, לא פרסמנו זאת עדיין.

יש כעת ענין קונקרטי: האנשים היושבים בריכוז בלי אשורים. כ-20 איש. בקבוצים אחרים נמצאים מאות חברים בלי אשורים. אני מבין שדרושה סטיספקציה למרכז. אני בסכים שהריכוז יפרטם גילוי-דעת, שהוא נכנע להחלטות המרכז. אולם המרכז צריך

לסדר את החבריה האלה שישארו בריכוז. הדבר השני: שהמרכז יאשר את החברים הרוצים לצאת לריכוז. המרכז גם צריך לפרסם גילוי-דעת לתנועה שאין הוא מעדיף בהחלוץ שום חלק על גבי משנהו למען לפזר את המתיחות.

בנדורי: ביחס להפסקת הקשרים. הקבוצים נהגו שהזמינו אנשים בלי המרכז. דרשנו לא לעשות זאת בחוזרים, במכתבים וכו' - וללא הועיל. נהגנו בשיטה של החזרת האנשים האלה. מקבוצי השה"צ החזרנו עשרות אנשים כאלה ואצלם הדבר נפסק. כעת ישנם חברים כאלה בריכוז ויחקין באחוז גדול וגם במדה ידועה בקבוצים הכלליים.

גרשון: אחרי כל הבוץ שהיה ביחס למרכז ב"פאלק און לאנד" דורשים מאתנו לפרסם גילוי-דעת לתנועה. ואם מדברים על יחסים הוגנים צריכים אחם לכתב בפאלק און לאנד מאמר שיחליש את הרושם של המאמרים הקודמים.

ולעצם הענין. אני בפרינציפ נגד הנחות לריכוז ויהקין שהם כנגד החלטות. אולם באתי לפולין ומצאתי מצב קיים, ולכן לא נוכל לשנות זאת עד שתחליט על זה אינסטנציה יותר גבוהה. אנו עושים את מלחמתנו באופן גלוי ואין שום הפליה. עד ועירת החלוץ ישאר המצב הקיים, אולם לא נסכים להרחבת האוטונומיה לריכוז. הפסקנו קשרים גם עם קבוצים שומריים ושם הופסקה כעת ההופעה של קבלת חברים בלי אשורים. אותו דבר אנו עושים ביחס לריכוז ולא דרושה לנו סטיספקציה.

עליזה: באופן פרינציפיוני הריכוז צריך להכנע.

אולם זה דורש סדור מעשי, כי זה קשור בהרבה כסף להחזרת החברים.

אולם איני מעריכה את כל הסדור הזה כעת, כי אינו

מבטיח שום דבר להבא. בזמן הקרוב יכולים הדברים להשנות.

הבטחון היחידי – שהמרכז יפרסם גלוי דעת לתנועה על שויון כל

חלקי התנועה.

שאלות הריכוז לא דומות לשאלות השוה"צ. השוה"צ

הנו חסיבה מאורגנת ואין לו צורך לארגן למסגרתו את חברי החלוצ.

אחר מצבו של חבר הקבוצות בארץ. אין לו ריזרבה בגולה, ואותה

הוא יקים בין אם זה יהיה בהתאם לחוקה וגם כשיהיה צורך להרחיבה.

החגוך בהחלוצ, בהכשרה כאן אינו כ"כ ניטרלי שכל חבר הנמצא

בהכשרה כללית יכול בארץ ללכת גם לקבוצה.

המרכז חייב בזה שהריכוז נושא על עצמו את חותם

המפלגתיות. אפשרי היה שהריכוז יתרכז רק מסביב לשאלות קבוצה,

אולם בהיותו מבודד הוא בהכרח נשען על ה"התאחדות". הדברים

לכן יהיו לגמרי בסדר כשהריכוז יקבל אוטונומיה מלאה. צריך

לסדר את האינצידנט הזה, אולם קודם לזה, לשם הבטחת ההתפתחות

של הריכוז, צריך המרכז להכיר בזכות קיומו ולפרסם גלוי דעת

מחאים בתנועה. אין זה ענין של המרכז – זה ענין של הסניפים

והמועצה.

מציעה שהריכוז יקבל את החלטת המרכז, אולם שהמרכז

יסדר את הדבר באופן מעשי. צריך גם לברר מי אשם בהופעה זו

בריכוז, יתכן שהמרכז אשם בה.

ב.ג.ג: הוכוח התרחב קצת וחרג מגבולות הענין

הקונקרטי. בשאלה של אבסונומיה והכשרה מעורבת נתקלתי בהרבה ארצות והחלטתי שאיני יכול לקבוע עמדה עד שלא אכנס לעובי הענינים. ועוד בסרט שביררתי ברור לי שצריכה להיות הכשרה אחת. גם אי-אפשר לגשת לדברים רק מבחינה פרינציפיונית וצריך להכיר את המציאות. המפעל הכי גדול כעת בארץ הוא הקבוץ המאוחד, בונה מסקים וקולט עליה במסירות רבה. אולם חבר הקבוצות - איני יודע מה ההבדל בינו לבין הקבה"מ - זקוק לרזרבה. ההסתדרות אינה יכולה להעלים עין מדאגה זו. איני מתאר לי שיכול אוסטרובסקי לא לחרוד לצורך של כנרת וכו'.

גרשון: מריכוז ויחקין חבר הקבוצות לא יבנה.

ב.ג.ג: לא חשוב. אולם הריזרבה הכרחית לחבר. ואם

יש בהחלוצ אנשים שיהיו את הריזרבה הזאת החלוצ צריך לתת אותה.

אני רואה שיש בריכוז צד מפלגתי. אין בזה פסול.

הפסול מתחיל כשעושים דברים לא נכונים. אם הח' לוי כותב על ה"סוציאליסטישע פראזע" של הקבוץ המאוחד - הרי זו שבגה שיצאה מפני השליט. אמרתי גם לנוער הציוני שאין להם רשות לבקר את השה"צ, באשר השה"צ בארץ עושה פעולה חשובה. וזה מחנך חברים לפזאריזם זול. מלמדים חברים להתייחס לגורדון, מבלי לעבוד וליצור כמוהו בארץ.

אם ההתאחדות רוצה לטפח את חבר הקבוצה כאן - זוהי

זכותו.

לעצם הענין: מציע א' - הריכוז יחייב שבמשך זמן

מסוים הוא מחזיר את כל החברים בלי אשורים. נשאר לו הזכות

לערער ביחס לכל חבר, אולם רשות ההכרעה בכל מקרה - בידי המרכז.
אי-אפשר להכניס הפקדות לחנועה.

ב' - רואה צורך למצא דרך של הודעה מטעם המרכז
לסניפים שיש לכל חבר הזכות לפעול כרוחו.

ג' - צריך גם למצוא צורה ב"פאלק און לאנר" להודעה
לחברים שישנו את עמדתם בהחלוצ.

יוסף לוי: הריכוז צריך אמנם להודיע על הכנעותו.
אולם צריך לקחת בחשבון שאנשים אלה כבר יושבים בקבוץ חדשים.
זה יעלה במאות זהובים.

גרשון: מדוע מותר היה להחזיר חברים בקבוצים אחרים?
יוסף לוי: ועד שהאנשים כלם לא יחזרו לסניף לא יחודשו
הקשרים?

גרשון: לא. כשהריכוז רק יודיע על הכנעותו - נחדש
את הקשרים.

וביחס להודעה מטעם מרכז החלוצ - אני מתנגד בכל
חוקף.

ב.ג.: אני אכתב רשימה ב"ידיעות" על זה.
גרשון: לזה אני מסכים.

הוחלט: א) הריכוז מחייב להחזיר את החברים בלי
אשורים לסניפים אחרי בירור אישי ביחס לכל חבר, במסך 3 שבועות.

ב) ימחדשים תיכף את הקשרים.

ג) מרכז החלוץ יפנה בצורה מתאימה בדרישה לסניפים

להתייחס באופן חברי לכל הזרמים.

ד) מרכז ההתאחדות יפנה בצורה נאותה בפאלק און לאנד

דרישה לחבריו לעבוד באופן לויאלי בהסת' החלוץ וביחס למרכז.

וורשו, 10.5.33

קבלתי היום מהארץ את שני כרכי הדו"ח של מילס על

המפקד, המכילים חומר עשיר ומאלף.

לפי מפקד 1931 היו בקרב הנוצרים גברים מבני 20

עד בני 40 - 16.002, בקרב המושלימים 104.430 - יחד 120.432

(מהם יש לנכות את הצבא הבריטי הנכללים בקרב הנוצרים).

הישוב היהודי מנה גברים מבני 20 עד בני 40 - 35.116

(29.16% מכל הגברים הבלתי יהודים). חסרים לנו איפוא עוד

85.312 חלוצים למען נשתווה לגמרי בכוחנו הצבאי לישוב הבלתי

יהודי בארץ.

בין שנות 1922 - 1931 גדל הישוב הארצי בכלל ב-354

נפש על כל 10.000. ברבוי זה יכפל הישוב במשך 20 שנה.

המושלימים נחרבו 283 נפש על כל 10.000, ומספרם יכפל ברבוי

זה במשך 25 שנה. הנוצרים גדלו ב-251 נפש על כל 10.000,

ומספרם יכפל ברבוי זה במשך 28 שנה.